

7623

1222

REVISTA NOASTRA

PUBLICATIUNEA SOCIETĂȚII LITERARE
A ELEVILOR LICEULUI „UNICUI”

Sub conducerea D-ului Profesor D-r. D. Chiță

SUMAR

- C. — Viitori
- C. D. Ichiș — La mare (versuri)
- Kodó Magara — Povestea lui Băgăru
- V. Măreșcu — Cântec (versuri)
- P. D. B. — Dispariția poeziei (traduceri)
- G. M. Vadrea — Cântec (versuri)
- M. Șarabano — Incunoscătoare
- Ch. Șandru — Lucrurile Băvele (descrieri)
- A. Popovici — Iarnă (versuri)
- D. Raulescu — Din Ardeal
- H. Măroșu — Creația teatrului
- G. B. — Recenziile
- S. F. — Dileme recente

Soluții și probleme

ANUL II, No. 3-4

15 Decembrie 1913
1 Iunie 1914

1914

Delegații noștri autorizați cu desfacerea revistei sunt :

D-ra Didina Burada cl. VII școala ortodoxa de fete Iași.

V. V. Pela cl. VII Liceul Internat str. Anastase Pașu, 20 Iași.

Aurel Popovici cl. VIII R. Liceul «Petru-Rareș» P.-Neamț.

Em. Grigoriu cl. VII-a Liceul Național Iași.

Grigore A. Trifescu cl. IV Gimn. «Al. Ghica» Alexandria.

N. T. Bâzu cl. III-a gimnaziu «V. Boerescu» R.-Sărat

Mihalache Atanase cl. IV-a gimnaziul din Caracal

Cherielescu C-tin cl. III-a

R. C. Vitan cl. V-a M. str. Calomfirescu 113 T.-Severin.

Gh. Nicodinescu cl. VI lic. „Petru și Pavel” Ploești.

Aristotel Gheorghescu lic. „A. Bașotă” Pomârla.

C. C. Nicolau, Internatul lic. „Princ. Carol” Tulcea.

Oct. Stănescu cl. VI R. lic. Internat Iași.

*Manuscrisele și orice alte cereri de informațiuni precum și
conturile delegaților etc., se vor trimite pe adresa elevului G.
Alexan. str. Sp. Județian 32, Focșani.*

*Cererile de abonament prin mandat poștal se vor trimite
pe adresa D-lui P. G. Rarincescu, Calea Cuza-Vodă 78 Focșani*

*Chestiunile propuse din chimie, fizică și matematică,
precum și soluțiile lor să se trimeată pe adresa D-lui
profesor Savel Rahtivanu la liceul din Focșani.*

*Revista noastră trebuind să apară la 1 și 15 ale fie-căre
luni, rugăm pe toți aceia ce doresc a publica în „Revista Noastră”
să trimeată manuscrisele cu 10 zile înainte de data apariției re-
vistei, pentru a evita întârzieri.*

130R

VALORI

În zgomotul și strigătul asurzitor al lumii, în lupta pământescă a oamenilor după lucruri lumești și după satisfacerea trebuințelor rafinate ale imboldurilor naturale pervertite, acolo unde vieța mea, ca vieța oricărui viețuitor n'are altă valoare, decât aceea de a fi însemnat în scurgerea eternă a timpului veșnic o înfrînă pârțică de poftă, realizate sau nu, de cele mai multe ori ne-realizabile—stau și mi opresc șirul fugar al impresiunilor și reprezentațiilor mele, concentrându-mi gândirea asupra menirii mele în această lume. Fizicește nu mă abat întru nimic dela toate legile inerente firei animalice și totuși văd că 'n mine este ceva mai mult, ceva superior, necomun cu alte viețuitoare. Mai departe, acest ceva superior, care 'mi dă mie întâi demnitatea de om, formează așa zicând o lume aparte, ideală, cu totul deosebită de lumea animalică, care numai întrucât ea poate participa la acea lume ideală într'o măsură mai mică sau mai mare, se poate vorbi de om, societate, popor, civilizație, cultură. Este lumea valorilor omenești, valorilor cari dau un sens vieții și străduinței noastre, vieții unui popor, vieții omenirii. Pentru câștigarea acestor valori, popoare au pierit, și cei mai nobili fii ai omenirii au pecetluit cu sângele adevărul lor. De popoarele și societățile, în cari n'au existat aceste valori, istoria nu ne vorbește. Ele au fost un stol de lăcuste, un nor de ploaie și ființa lor n'a lăsat urme; urme în omenire și istorie lasă numai acele popoare, cari au produs prin sânguință și abnegație comori sufletești, cari au îmbogățit prin jertfa animalității lor, lumea ideală, lumea valorilor culturale. Fiecare popor este chemat la munca aceasta, dezvoltându-și individualitatea etnică, urmărindu-și

idealul cultural în ramele idealului național, căci ideal cultural fără ideal național n'a existat și nu va exista și cei ce-l urmăresc, urmăresc o nălucă. Pe de altă parte orice popor, care va căuta să nesocotească aceste valori, își va periclita existența, atunci bestia va lua iarăși locul omului. A produce noi valori culturale nu este dat tuturor popoarelor, precum nu este dat tuturor indivizilor; a păstra și răspândi însă valorile câștigate este datoria tuturor. Fără acestea viața mea, ca a oricărui individ și popor n'ar avea nici un sens, ar fi tragicomedia cea mai absurdă. Căci, ce aș fi eu și ce ar fi un popor, fără a prețui valorile: statul și baza sa căsătoria, dreptatea și adevărul, binele și frumosul, dragostea către aproapele, bărbăția munca și împlinirea datoriei?

(Va urma)

c.

La Mare

In fața mea se'ntinde nemărginitul mării,
 Sclipind în variate reflexuri de lumină;
 Un cer senin în luciul nedeșluzit al zării,
 Scîldat în raze blonde, timid spre ea se'nchină.

In clocot, spumegânde, nenumărate valuri,
 Răsar pe rând din unda abia tremurătoare
 Și cresc și furioase, vîind se sparg de maluri
 Și'n pulbera din apă, rîd razele de soare.

Ah i sufletu-mi ce plîngo, stingher și plin de jale,
 S'aseamănă cu tine nemărginit al mării;
 Din el se'naltă dorul ca valurile tale,
 Un dor ce se zdrobește de stîncă nepăsării.

George D. Istrati
 cl. V m., liceul „Național” Iași

Povestea lui Băngău

Trec ani după ani, se scurg zilele încetul cu încetul ca picăturile de ploae dela strașina casei și tot mai multă vreme se așterne la mijloc; dar când îți vin în minte chipurile dragi, icoanele vechi din trecutul depărtat, vremurile din copilărie, te simți un altul și inima ți se încălzește, iar sufletul îți arde în înfiorări dulci. Îți par așa de aproape par'că d'abia eri le-ai fi uitat și te miri cum de-au trecut așa repede. Uite, par'că-i eri când mă jucam pe sub coasta Runcului, cu băeții din sat! Ne suiam prin dealul lui Oancea, în frunzișul din pădure și chiuam de răsuna până devale în sat. Doamne, ce nebunatici eram pe vremea aceia și cum ne era drag să colindăm prin toate corhănuile! Ne urcăm prin aninii de pe coastă, prin pomii înalți și scorburoși, răscolind frunzișul în căutări de cuiburi. Apoi o luam prin grădinile oamenilor la furat pometuri sau în viea vre'unui podgorean să-i golim butucii, sau prin lanurile de păpușoi de unde ne întorceam cu câte un braț de știuleți cu lapte.

În satul nostru, cam pela marginea coastei, era o casă părăsită și dărămată, cu o grădină mare, plină de pomi și neîmprejurită — îi zicea grădina lui Băngău. Acolo ne adunam cu toți, acolo era cuibul nostru! Între noi era unul, Lisandru a Vădanei, un fel de vâtaf peste noi, ăsta când ne spunea un cuvânt era spus și toți îi știam de frică. Era mai mare de ani ca noi, firele de păr începuse să-i mijească pe sub nas, iar unii mai mici îi ziceam «nenea Lisandru». El ne învăța să *bem tutun*, să sărim în grădina cutărui român sau în viea altuia să-i curățim butucii de poamă coarnă. Tot el ne învăța să scotocim în tabacherea tatei să-i furăm tutunul sau câte un gologan cu care să cumpărăm dela crâșma lui Beșleagă, foae d'aia „Dorobanț” și tutun de'l dela ôraș. Ce bucurie era pe noi Doamne, când ne adunam în grădina lui Băngău la spus povești și întâmplări. Rămâneam până

spre seară, când ne strecuram încetișor pela casele noastre, cu sufletele calde de povestirile frumoase, ca a doua zi să începem aceleași jocuri și planuri de copii nebunatici și fără astâmpăr.

Intr'o zi de August, așa cam în amurgul de seară, eram noi așa mai mulți în grădina lui Bângău. Era Ionică a Sândoei, era Mieluș Arnăutoiu, Vlăduț Blajan, Gavril Opleanu, eram mulți. Era și Lisandru a Vădanei, vătăful nostru. Vasile a lui Răduț, un popândac de băiat dar mărișor de ani, adunase un braț de vreascuri și făcuse un foc de dudueă vâltoarea, unde apoi ne coceam păpușoi furăți.

Eu stăteam întins în iarba moale și trăgeam de zor fumul dulce dintr'o țigară groasă cât degetul, din beteala uscată de păpușoi, când Lisandru se întinse cu fața la pământ sprijinindu-și capul în podul palmelor și începu să ne povestească istoria casei lui Bângău și a crucei putredă din grădină.

Umbrele serii se lăsau și cuprindeă încăperea largă ca într'o mângăere tainică. O adiere dulce trecea prin mirezmele florilor din grădina părăsită. În adâncuri se aprindeau luându-ți lumina ochilor, scânteerile de aur, câte o umbră de pom se întindea, se juca în potopul de lumină și frunzișul înfiorat de tresărirea vântului de seară, par'că îngâna și el istoria celor ce-au fost...

I

Neica Tache Bângău era om gospodar la casa lui, ba pot zice că era fruntaș printre mulți din satul nostru. Om bun la inimă și suflet, gata să mulțumească pe oricine, iar la bunul altuia n'ar fi râvnit niciodată. Că la noi văzuse lumina soarelui și tot aci și-a făcut averea, căci el din greu a muncit, dela nimeni n'a apucat ceva. Nu-i vorbă că și Dumnezeu îi dăduse toate din belșug. Pământ mult unde își sâmănă porumb și grâu, câteva pogoaane de vie în dealul Oancea și o pădurice înspre Măgura. Apoi livada din dosul casei cu pomi mulți și locul de fâneață din Valea Albă îi aducea un câștig bunișor pe toamnă.

Doamne, ce belșug era pe vremea aceia! În amurgurile serilor de toamnă, când o pară roșie cuprindeă zărilor, când sunetul tălângilor se auzea tot mai aproape și tot mai dulce, drumurile erau bătute până seara târziu, iar porțile mari și grele dela ograda lui neica Tache erau deschise în lături și multe căruțe d'alea ferecate intrau trase de boi mari la trup, cu bogățiile de pe câmp. Țuhali mari, plini cu grâu arnăut — bob mare și roș — făceau stive înalte în șopron, iar coșarul gemea plin până în vârf cu știuleți mari de porumb. Apoi așa la o săptămână după ziua Crucii, era zarvă mare în ogradă căci se apropia vremea culesului la vie. Ciocănitul butnarilor răsuna peste toată valea, iar pela crămi până noaptea târziu veneu glasuri nedeslușite și lumina focurilor se revărsa ca un potop peste sat. Și în crama lu

neica Tache stăteau înșirate la rând vasele pline cu vin de'l de tămăioasă, de poamă neagră, sau de'l alb din poamă văratică, iar mai la oparte, într'o încăpere mică stăteau rânduite balercile cu rachiaș.

Ce veselie și ce voe bună coborà în sufletele oamenilor pe vremea aceea. Atunci în multe seri erà clacă la neica Tache. Mijeau zorii zilei și oamenilor tot nu le veneà să plece. Nu-i vorbă mai rar clacă ca la el. Iordache, vio-ristul satului, care a cântat pela nunțile tuturor uncheșilor, era nelips'it.— Numai ce-l vedeai că s'ardică din călcâi, cu capul plecat pe umăr, ținea arcușul tot pe coarda a groasă și-i ziceà din gură de te ajungea la inimă vorbele spuse. Leica Anița umblă de zor să-i mulțumească pe toți. Pe jăratecul din vatră sfârâiau bucățile de pastramă, iar bårdacele de vin făcea ocolul pela gurile tuturor. Așa om și așa belșug era la casa lui neica Tache. Nu-i vorbă, că mai rar om care să aibă așa dragoste de pământul lui și să-l îngrijească atât de bine. De cum da 'n primăvară, nu-și mai găsea locul și nu l'ai fi apucat să stai cu el un pic de vorbă. Ba în grădină să curețe pomii, ba la un măr să-i tae creanga care nu-i dase mugurii, ba să altoiască vre-un păr. Apoi în postul mare, la desgropatul viei și cum da frunza pe vițe rar il mai vedeai pe-acasă. Iși luà bețișorul la subțioară și aci il vedeai pe Măgura, aci pe Oancea, aci în Balta Albă, de te mirai de unde răsărea. Găseà el ce să facă, că multe sunt la casa omului când lenea nu-i încuibată. Mai ridicà un butuc de viță căzut la pământ, mai schimbà câte un harag putred care nu puteà ține pept vântului sau dregeà cercurile slabe de la butoae. Dar vezi că și Dumnezeu îi dase o femeie mai rar așa de harnică, vorba ceia, se potriveau ca două picături de apă. De frumoasă nici nu încape vorbă, obrajii erau ca două mere pârguite, gura ca o garofă roșie, iar ochii veșnic două scânteii și îndemânatecă la treabă cum alta nu-i. N'ar fi eșit din vorba barbatului s'o pici cu ceară; ce ziceà el era zis. O vedeai umblând ca o sfârlează, iar la țesut scoarțe se pricepeà nevoe mare. Cămăși numai în fluturi și altițe ea le coseà, cergele și așternuturile în râuri alese ea le țeseà. În primăvară la desgropatul viei sau toamna când fășâiau coasele și secerile prin lanurile de bucate, sau la culesul viilor când satul răsună în chiuituri și petrecerile țineau zile întregi, leica Anița nu-și mai găseà locul. Cu mânicele sumeticate până la coate, cu fota ridicată'n brâu învârteà mămăligi de douăzeci de oameni una, ferbeà de-ale mâncării în căldări mari și rânduia pe mesele lungi de brad cele trebuincioase. Apoi în fugă treceà la vaci, umpleà șiștarul de-o vadră cu laptele gros și galben, iar când aburii serei se lăsau ușor și oamenii veneau cãrduri umplând ograda încăpătoare, toate erau rânduite, toate erau la locul lor. Cum să nu ducă o viață tihnită și plină de fericire când Cel de Sus îi sorocișe o nevestă bună și toate îi veneau din belșug! Apoi îi mai îmbogă-

ți se casa și un băiețuș de vre-o 5 anișori, isteț la vorbă și deștept nevoie mare. Pe el avea să-l țină acasă, să-l facă să înțeleagă rostul fie-cărui lucru, să-l cuprindă dragostea de pământul părintesc, nu ca Radu a lui Postelnicu. L'a dat omul la învăț tură, să știe carte multă ca la oraș, mai multă chiar ca domnul Vasilescu învățătorul satului. Dar ți-ai găsit, o fi învățat el ce-o fi învățat dar s'a instrăinat cu totul de tată-su, n'a mai dat prin sat. Și acum bietul Postelnicu ajuns bătrân de-abia poate să-și poarte pașii pe la vie sau la livadă. Și toate au rămas părăginite, căci nu's brațe puternice să le lucreze la vreme. Dar la neica Tache o să aibă cine-i stăpâni cu dragoste și cumpănelă munca lui de atâția ani, o avea cine-i purtă numele cu cinste în lume.

Toate ar fi bune, dacă ar fi după voea omului, dar vezi că el nu e stăpân pe șirul vremurilor; ele vin așa cum sunt ursite și zilele se scurg când senine ca lacrima dimineții când întunecoase ca cerul mohorât și căpușit în nori întunecoși. Și la casa lui neica Tache tristețea a început să se scoboare și să cuprindă sufletele de îngrijorare. De cum dase 'n postul Sâmpietrului leica Anița a căzut la pat. O apucase un fel de friguri și o pișcă la inimă de credea-i că o ține în clește. Câte-o dată par'că i se mai ostoiă durerile dar o apucă călduri mari de-i venea leșin apoi o dà iar în frig de-i tremura trupul ca o piftie. Ce n'a făcut neica Tache, i-a luat doftorii dela oraș, i-a adus pe tușa Vahirna din Mândrești care numai achipuia bolnavul și'ți spunea ce leac are, dar n'a fost chip de scăpare. Pe zi ce trecea Anița slăbea mai rău, puterile o părăseau și abia se mai urnea din pat. Unele din femei și-a dat cu gândul că i-a fi pus frigarea vre-o dușmancă și neica Tache a încercat-o și pe asta, i-a stins frigarea în apă neincepută—ba tușa Vahirna i-a descântat de deslegare, i-a ars nouă fiare—cuțite, potcoave, de tot felul—în jăratec și le-a stins împreună cu cărbunii, tot în apa neincepută, dar pișcăturile dela inimă tot n'a slăbit'o. Cam după Sântămăria a mică leică Anița i s'a părut că o mai ostoiază durerile, se făcuse ușoară ca un abur și sufletul îi era coprins de-o bucurie neînțeleasă. Cu ce nerăbdare așteptă să se scoale să rânduiască iar gospodăria ca înainte și încetișor o cuprindea așa de mult dorința mare de-a trăi! Dar într'o zi cam pe seară, când toacă de vecernie vesteă creștinilor sârbătoarea de-a două zi iar vântul plângea pe la geamuri aducând mănunchuri de frunze, leica Anița și-a dat sufletul în liniște trecând în împărăția celor morți.—Ce eră să facă neica Tache? A înghițit și el amarul ce i se vărsa în inimă, a suferit toate în tăcere și-a îngropat'o creștinește. I-a dat vacă cu lapte peste groapă. i-a aruncat gologani pe la răspinteni să aibă cu ce plăti vămile pe lumea cealaltă, i-a făcut toate pomenile și a rămas cu sufletul împăcat că și-a făcut datoria de creștin. Dar inima i s'a închis ca 'ntr'o cutie, departe

de plăcerile vieții, căci acum vede el ce-i lipsa nevestei din casă. Pe Florea la dat la școală căci împlinise șapte anișori și casa i se părea mai pustie, iar urâtul și singurătatea mai mult îl coprindeau. Toamna fusese rea pentru el, bucatele se făcuse puține, multe butoaie stăteau goale, iar rânduiala casei nu o mai găsea; par'că se dusese și sporul din casă odată cu sufletul Aniței... În multe seri de iarnă, stând în fața focului, i se părea că coperișul se lasă în jos, pereții se strângeau tot mai aproape și-i înlănțuia trupul ca într'un cerc și obida din sufletul lui nimeni nu o înțelegea.

Și dacă lacrămile au curs o vreme, dacă jalea și durerea l'au stăpânit, în urmă și-a luat și el seama, și-a văzut că așa-i voia Celui de Sus, în fața cărui nu te poți împotrivi. Și vremea rea, cu înghețuri mari, cu vifornița de-afară, au trecut ca o părere. Au venit zile luminoase de primăvară, când mugurii încolțesc și dau în floare, când abuzii ușori și calzi plutesc în aer de pe ogoarele întinse, când lumina soarelui se face tot mai mare, săltând iarba pe imașuri și sufletul lui neica Tache se deschide, se luminează și râvnește la plăcerile vieții. Iar așa după Sântilie a încălecat murgu și și-a adus nevestă tinerică din Mândrești, căci toamna se apropie și treabă multă e la casă de om gospodar și dacă nu e mână să rânduiască lucrurile la locul lor, toate își pierd cumpătul, lanurile nu mai dau rod și casa nu mai e casă; totul se năruie.

Dar cine poate să pătrundă în sufletul omului, să-l cunoască dinainte de se poate potrivi cu el? A trecut vreme la mijloc și încetul cu încetul neica Tache a văzut că a dat peste muere rea și arțăgoasă. Unde-i rânduiala din trecut, unde-i gospodăria casei c'ân vremea când trăia leica Anița. Toate încep să se dărâme, toate s' triste prin prejor, toate plâng după mâna Aniței care le știa rostul lor. Dar neica Tache, suflet slab, s'a lăsat momit de vorbele dulci a femeii ba că-i așa, ba că-i pe dincolo, și i-a schimbat o parte și din sufletul lui. Dar Florea? Bietul Florea! Ce e vinovat el că-i făcut de mămucă-sa dintâi, de se uită așa urât asta nouă, de-l bate și nu-i dă mâncare. Și tătucul și-a răcit dragostea de el, nu-l mai alintă ca 'n trecut, și nu-i mai spune vorbe dulci. Și doar el nu le face nimic rău, ba e mai bun și mai harnic de când i-a murit mămucia lui, învață carte bună la școală iar dōmnul Vasilescu îl laudă. Dela școală se duce la vie de-aduce buruiană pentru vite, le dă la apă și până seara târziu vede de rostul tuturor treburilor. El nu se duce prin grădinile oamenilor să fure pometuri, să-și rupă straele, sau prin corhănuri după cuiburi. Seara mănâncă pe apucate ce găsește și se culcă bătut în pătisorul unde a zăcut mama lui bună. Și 'n somn el o vede frumoasă, bună, blândă cum era când trăia și-l alintă pe căpușorul lui, cu vorbe bune „Florea maichii, Florea, să fii cuminte maică”. Dimineața, când se scula cu ochii înotând în lacrimi de dorul mamei,

femeia asta rea iar îl lua la bătae. A trecut el vre-o câțva ani așa, tot în bătăi și certuri, iar dela o vreme a văzut el Florea că nu-i chip de stat acasă. Într-o vară a stat ascuns în crama de la vie, ba și prin corhănila din dealul Oancei, și mânca pometuri și păpușoi cu lapte. Acasă ce să caute când tată-su venea dela crășma lui Beșleagă, e'am afumat, cu miros de răchiu în nas și în loc să-i ia parte, el tăcea chitic și nu răspundea nimic la vorbele rele a nevastei. Și cum a dat în primăvară Florea și-a luat un suman pe el, și-a plecat la drum, a plecat în lume să-și găsească altfel de traiu. Și dus a fost! Tocmai în urmă, când a simțit și lipsa feciorului neica Tache a simțit pe ce căi a apucat sufletul lui și un gol mare, cu vedenii multe îi îmboldează ochii. Și a văzut el că toate s'au nărui de când a murit Anița, toate merg de-andaratele, nu mai e sporul și belșugul ca'n vremea aceea. Crama din deal a început să se dărâme, fâneața nu se mai face ca'n trecut în valea Albă, și viea nu mai dă lăstari și rod ca'nainte. Casa nu mai e curată și pereții se coșcovesc. Căruțelor ferocate au început să le ruginească ferul iar coperișul șopronului se apleacă la pământ bătut de ploi și vânturi. Și la apucat pe neica Tache o furie mare în clipele acelea, îi vâjâia sângele prin cap și de-ar fi fost femeia lângă el, ar fi intrat în păcat. Dar suflet moale și slab la inimă și-a pierdut tăria voinței, și-a pierdut sufletul tot mai mult pe căi prăpăstioase. Și numai ce-l anzia-i văitându-se, că la mari cumpeni la pus Dumnezeu, dar el și-a păstrat sufletul curat și n'a glăsuțit rău către Cel de Sus, căci tot cum e voia Lui face.

Radu-Măgură.

(Va urma)

CERUL

după R. Löwenstein

I

Pe 'nserate-un copilaș mi-a zis cu nevinovăție :

„Cât de înaltă este bolta ? De-ai vrea, te rog să-mi spui și mie“.

„Copil iubit,“ eu i-am răspuns,

De-ai fi o albă păsărică, de te- ai urcă mereu în sus

In spre steluța tăinuită, ce blând lucește la apus

Și ai atinge-o vreodată ca'n vraja unui vis frumos,

De-ai întreba cu sfîciune un înger alb și luminos :

Cât de înaltă. cât de'ntinsă-i albastra cerului tărie ?

Fii sigur, el îți va răspunde că asta însuși nu o știe ;

„Dar dacă totuși vrei să afli, atunci copile te avântă“

Va zice îngerășul paznic peste acea țărână sfântă,

„Privește ! Poate vei atinge alta dintre steluțele cerești,

„Dar mă ascultă, pân'atuncia nu ai de ce să te grăbești ;

„Acea stea poate fi-ar spune, dar pân'la dânsa drag copile

„Să știi că-ți stau 'nainte, numai o sută mii de mii de mile.“

II

Acuma chiar de ai ajunge l'acea steluță 'n depărtare

Nimeni va ști ca să răspundă la o așa grea întrebare.

Zadarnic îți vei purta pașii din loc în loc, din stea în stea,

Își vor schimba stelele drumul, dar tu în veci nu vei afla :

Cât de înaltă cât de 'ntinsă-i albastra cerului tărie ?

Căci singur Domnul, ce-a zidit-o, o înțelege și o știe...

Nicolae N. Manolescu
Clasa IV Liceul „Unirea“

Dispariția poeziei *)

(trad. din *Materialismul în moravuri* de Charles Wagner)

Un alt produs al materialismului practic este disparițiunea treptată a poeziei, a acestei poezii mai ales care se amestecă în lucrurile de toate zilele și ne însoțește în amănunțele obișnuite ale existenței, aducând farmec în viața de familie, însuflețind cu frumusețea ei moravurile, răspândind raze de lumină asupra părților prea întunecate și asupra priveliștelor prea crude.

Realismul a ieșit cum iese un bou pe un munte. Priviți pășunile, florile, iarba parfumată. Priviți tot ceace soarele a distilat cu atâta dibăcie în înfundul calicelor. Boul rupe și digerează. Toate acestea sunt pentru el nutreț. Că se ascunde aici miere, el nici nu bănuiește. Pentruca să se poată găsi mierea, trebuie o albină. Poezia este mierea fină a lucrurilor și sufletul este albina. Nu se va putea nici odată defini poezia după cum nu se va defini sufletul. Cu toate acestea omenirea are nevoie de amândouă. Ea merge către dănsule cu toate aspirațiunile ei înăscute, cu toate forțele pe care le-a primit ea din fondul inepuizabil al creațiunilor. Scoateți acest nu știu ce tratat de realism ca fum și iluziune: existența își pierde farmecul, tinerețea nevinovăția, iubirea misterul, floarea parfumul. Am încercat să caracterizez această nenorocire într'un capitol al cărții mele: „Ce qu'il faudra toujours.“

Iată citațiunea:

«Fiecare om martur al efectelor pe care le-ar surprinde fără să cunoască cauzele, a căutat să se întrebe, înaintea unor înfățișări vestejite a lucrurilor, pentruce farmecul lor a dispărut.

Este o muncă fără atracție, o plăcere lipsită de zâmbet, un cult lipsit de suflet, o virtute fără grație, o tinerețe fără nevinovăție, o iubire fără mister, o artă fără strălucire... pentruce? Parfumul lor s'a evaporat și acest parfum este poezia intimă, amestecată cu faptele, cu sentimentele, cu întreaga ființă și existență, că ceva dătător de viață. Noi nu vom putea niciodată să o cunoaștem așa cum este. Degetele noastre sunt prea grosolane pentru aripile ei delicate: a o prinde este a o mototeli. Dar e deajuns ca ea să nu fie de față în vreun loc pentruca să se simtă că lipsește esențialul.

*) *Matérialisme actuel* Edit. Flammarion Paris.

Imi pare că facem pe fiecare zi o tristă constatare.

Realismul nu merită numele său. Suntem înșelați dacă credem eă el ne dă pe cel mai mare dintre bunurile positive. Realismul declară ca neexistent tot ceea ce nu se poate prinde cu mâna, apucă cu dinții, consumă sau purtă de corp; mai admite încă ca real tot ceea ce ține de un raționament, ceea ce se stabilește printr'o demonstrațiune sau se bazează pe o probă cum se bazează o statuie pe un pedestal. Tot ceea ce nu e negustorie, nici valoare calculată, nici fapt concret demonstrat, este nul. Utilitarismul și logica, iată cei doi controlori cărora le încredințează el casa, pentru ca să fie cât mai sigur că nici odată nu se va încasa ceva fără valoare. Ce este în ochii lor poezia? O tratează de nefolositoare.

«Dar omenirea se aseamănă cu fetițele cele mici care au nevoie de o păpușă și se dau în vânt după basme.

Niciodată însă nu vei avea motiv ca să numești aceasta copilărie, căci dânsa găsește în ea un indispensabil leac pentru înțelepciunea noastră mioapă. Instinctul, ei ascuns, iubirea de viață o împing înspre izvoarele de unde pornește veselia, vigoarea, speranța. Aceeace numiți inutilul este aproape ca și aerul pe care îl respiră. Mult timp nu ne-am îndoit de existența și de rolul aerului. El nu este nici indeajuns de vizibil nici destul de dens pentru ca să poată pică sub simțurile noastre. La dreptul vorbind nimeni nu știe dacă se hrănește cu aer sau cu soare. Dar dacă ai fi lipsit de el și-ai da seama că îți lipsește principalul. Suprimați poezia vieții omenești, veți avea în fața D-voastră fenomene de ipsisă de vioiciune, de anemie, de intoxicație, de toropeală. Poezia dă adevărata valoare a tot ce există. Scoateți-o, rămâne o coardă care nu mai vibrează. Realismul face minunea asta; el schimbă realitatea. Sub regimul lui nu numai că aripile ne cad, dar culorile dispar. cântecelele tac, căldura noastră internă se coboară, mușchii se înmoae. Orice arbore viu presintă fenomene de moarte. *Oidium* apare pe frunze; ciupercile mănâncă rădăcinile. Realismul este mutilarea sistematică a omenirii. Aflându-ne în câmpiile sale începem să observăm că pe munte e bine și că o schimbare de aer se impune.

«Poesie va trebui întotdeauna și totdeauna va trebui frumusețe. Pentru ce dar avem ochi și urechi? Studiul universului nu ne spune nimic?

Dacă universul n'ar fi decât această mașinărie, singurul lucru, pe care pare că-l observă realismul beoțian, pentru ce floarea mai este frumoasă? Pentru ce stelele de aur mai luminează noaptea? Pentru ce atâta grație imprăștiată în orice creațiune? Pentru ce aceste feerii de lumină atunci când soarele răsare și aceste zâmbete când soarele apune? Pentru ce însăși durerea este învăluită în mulțumire și moartea e îmbrăcată în măreție? Poezia! Dar orice dramă nepomenită, ai cărei actori sunt oameni și al cărui decor e lumea, este un poem. Nu este nici o picătură de apă care tremură în razele dimineții să nu-și aibă locul ei, nici un strigăt izolat al pădurei care să nu fie însemnat într'un loc anumit. Greerii cântă sub iarbă, ciocărlile în nori, arborii pe munți, frunzele moarte în furtună, trecutul în amintirile noastre și nădejdea în inimile noastre.

«Fierar, dacă tu nu vei pune poezie în fierăria ta, ea nu va fi decât o peșteră neagră; dar dacă pui, nicovala ta va cântă sub ciocan și focul tău va răspândi lumini de aură.

Profesor, dacă tu nu vei pune poezie în școala ta, ea nu va fi decât o închisoare pentru copii, iar tu vei fi pedantul plictisitor, sngrumătorul visurilor lor.

Plugar, dacă tu nu vei pune poezie în brazdele tale, ele vor deveni sterile, tu vei încetă de a mai iubi pământul și el va muri fiind părăsit.

Soldat, dacă tu nu vei înțelege poezia drapelului, nu vei fi decât un mercenar nepăsător sau fugar.

Tinerime, dacă nu vei pune poezie în tinerețea ta, iubirea ta va fi ca o pasăre sărmană, care cu aripa frântă se târăște prin praf.

Poezie va trebui întotdeauna și pretutindeni, în veselie ca și în suferință, în sânul familiei ca și în viața publică, în îmbrăcăminte ca și în locuință, în muncă ca și în distracțiuni, în moravuri, doctrine, instituțiuni, în toate gândirile și operele noastre.

Să nu-i închidem porțile de aur, căci prin ele putem privi spațiile imense, prin ele ne sosesc suflurile limpezi și razele aducătoare de entuziasm.

P. G. R.

CÂNTEC

*Vânt de toamnă, solul vremii,
Călător prin triste ramuri,
Cântul tău mă înfioară
Când l-ascult seara la geamuri.*

*Mi se pare că-i al lumii
Ultim cânt de 'nmormântare
In petalele cernite
Văd visarea mea cum moare...*

*Vânt de toamnă, solul vremii,
Purtător de frunze moarte.
Cântul tău îmi pare glasul
Inimei încătușate...*

Buzău

*Cânt te-oprești și ca'n surdina
Tainic cânt ușor tu tremuri
Parc 'ascult un glas de mamă
Povestind din alte vremuri...*

*Cum de porți pe-aripi suspine,
Frânte doruri, lacrimări,
Și mai poți ca 'n faptul serii
Să adormi pe visători?!...*

*Cum poți tu ca 'ntr'o clipită
Să omori și să aliniți,
Să cerni lacrimi, să naști doruri,
Purtător de crini cerniți!...*

V. Șt. Vlădescu, cl. IV școala normală.

In recunoaştere

— Amintiri din Război —

Ceafa care acoperea dealul și pădurea din fața noastră începea să se ridice, lăsând loc razelor aurii ale soarelui să străbată ca șuviți lungi de aur. Nechezul cailor de la conovăț îmi amintează că peste o oră trebuie să mergem în recunoaștere prin împrejurimile Varnei, după cum ne promisese D-l Plutonier Major. În curând toți voluntarii eram sculați, așteptând pe Catrinoiu, soldat atât de iubit de noi, prin marea-i și invidiată-i onoare de a fi bucătarul regimentului.

O! eră teribil când Catrinoiu întârziă peste ora reglementară a mesei cu răsucirea unei țigări aproape invizibilă, căci faimosul nostru bucătar suferea de lipsa de tutun și de parale. În fine spre bucuria noastră 'l văzurăm pe Catrinoiu ducând căldarea cu ceai, din care eșia un val de abur cald și nici odată nu ne simțeam mai fericiți de cât atunci când sorbeam ceaiul cazon din bidoanele noastre unsuroase.

Ce viață plăcută! Dar să lăsăm ceaiul lui Catrinoiu și să 'l lăsăm și pe el liniștit să-și răsucească țigara și să mă întorc iarăși la acea dimineață atât de nefastă pentru noi.

Pușerăm șeile pe cai, ne luarăm carabinele și săbiile și sub comanda teribilului Don sergent Stoica Vlad, trei din voluntari între cari fratele meu și Culiță Sava pe lângă care se alipise și un fost coleg din clasele primare, plecarăm în spre Varna. O! această zi de 25 Iulie nu o voi uita nici odată. Ajunserăm în pădure. Satul unde era regimentul, Djevislie, rămase în urmă, ascuns între pomi.

La o cotitură a drumului un sergent care conducea unul din posturile noastre, ne zise foarte emoționat: «Domnilor, la Varna au venit Turcii, că de azi dimineață trag cu tunul. Ia ascultați!»

În adevăr din spre Varna se auzeau focuri slabe la intervale neregulate. Inimile începură să cam svâcnească, privind la urechile ascuțite ale cailor care tresăreau la fiecare trosnitură.

Comandantul nostru, fără a părea cătuși de puțin emoționat, scoase o hartă din buzunar, se uită lung la ea, apoi vârându-și două degete între nasturii bluzei, ca un adevărat Napoleon la Austerlitz, ne zise: Vom merge

și noi acolo. Cât de impunător era când ne spuneă această frază. Dar numai calul o fi simțit cum tremură conducătorul său.

Se dădù comanda de galop. Alergam peste o miriște afânată, ținându-ne cât puteam să nu eșim afară din rânduri. Calul meu Hamlet, tot atât de bătrân ca și venerabilul nostru comandant, cu toți pintenii mei mă lasă în urmă.

Intrarăm într'o pădurice de spini, presurată ici și colo cu câte un arbore bătrân încovoit până la pământ. De odată în fața noastră se deschise o panoramă din cele mai frumoase. O vale prăpăstioasă, acoperită de mici pălcnri de tufe printre care scobora o potecuță.. În fața noastră un golf al mării spinteca pământul cu apa lui albastră. La dreapta, de o parte și de alta a unei șosele care albea la lumina soarelui, se înșirau câteva case cu acoperișurile roșii iar la stânga privești mareea: Varna și oglindea Fuxinogradul în apele tăcute ale mării. Dar lucru curios, odată cu apariția noastră deasupra Varnei, încetează orice bubuitură.

Atunci comandantul nostru, inspirat de ceia ce-l înconjura ne zise cu vocea lui răsunătoare: Priviți Varna! În adevăr aveam ce privi. Incepurăm să scoborâm, după ce harta fu din nou cercetată de Don sergent. Coborârăm prin pădurice, până ce dădurăm de o miriște. La stânga, pe un deal, steteau două sentinele bulgare despre care 'i atraserăm atenția comandantului, nostru care ne răspunde: Haideti cu mine, și n'aveți nici o grije că am fost și eu pe aici. Trecurăm pe lângă o movilă, cam la 2 km. de oraș în vârful careia se afla o boltă mică de piatră roșie înconjurată de un zid gros. Era un post părăsit. La stânga, altul la care ușile de la boltă erau deschise. Domnul sergent ne spuse că sunt magazii, iar noi neputând combate ceia ce susținea, 'l urmarăm înainte, îndreptându-ne spre șoseaua Varna—Dobrici. Insa în timpul acela văzurăm un soldat biciclist bulgar parcurgând șoseaua și dispărând în una din magazinele D-lui sergent. Erau ceasurile 9 și ceva. Mergeam la pas printr'o arătură inundată, când deodată în fața noastră se auzi din șanțul șoselei și din magazia unde dispăruse biciclistul, o puternică salvă de focuri. Instinctiv întorsei capul. Un nor de fum și ne pomenim fugind înapoi. Un glonț zbărâind pe la ureche, mă făcu să mă aplec, tocmai când fratele meu dispărea într'o răpă cu cal cu tot. De atunci 4 zile nu l'am mai văzut.

Hamlet se opri un minut la marginea unei râpi și se trânti jos apucându-mi piciorul sub el. Văjâiala și pocnetul ce-l făceau gloanțele, mă îngroziau. Le simțeam atât de aproape și atât de numeroase în cât îmi fu frică pentru un moment să fac cea mai mică mișcare. Câteva clipe în urmă îmi adunai toate forțele și ridicându-mă mă uitai împrejur. Nimeni. În mijlocul unui nor de fum, Sava făcea semn cu o batistă albă. Imi fu frică, și începui să alerg. Eram scăpat. Mă ascunsei într'o răpă pe unde curgea un isvor. Aveam impresia că visez, și căzui fără simțire. Cât am stat nu știu, dar ceva rece mă deșteptă. Fața și pieptul 'mi erau inundate de apa isvorului care gălgăia pe la ureche. Picioarele 'mi erau țapene. Varna, acest blestemat oraș rămăsese departe. Nu știam încotro să apuc. Intrai într'o pădure, prin mijlocul unor stânci și prăpăstii deasupra cărora vulturii și făceau zboruriie lor cercuite. Dar când omul are noroc scapă de toate nevoile.

Pe o stâncă văzui un copilaș cu o fetiță. Nu știu de ce începui să râd; poate de bucurie că am întâlnit un om prin mijlocul acestor prăpăstii. Începui să strig Era un copil de 10 ani, din satul Malca. Il întrebai unde mă aflu și dacă e departe Djevislie. He, he, Djevislie tucă, tucă și bulgaru 'mi arată cu degetul cam departe. l'am dat 5 lei ca să mă ducă până acolo, dar el s'a oferit în schimbul acestui bacșiș să mă conducă numai până în satul lui. La margine m'a lăsat, dar nici piesa n'a văzut-o. Pe drum văzui doi inși venind spre mine Unul din ei avea o hârtie în mână. Era un permis de la D-I Maior al regimentului meu, prin care era liber să treacă printre santinelele noastre. Știa franțuzește, ceia ce mă făcu să mai răsufli. Cu cea mai mare bună voință 'mi arată drumul spre pădurea din față, după ce mă încredință că nu e nici un soldat bulgar. După puțin timp mă întâlnii cu D-I Locotenent, care conducea o patrulă de 30 soldați, mergând în căutarea celorlalți voluntari dispăruți. Aflai că sergentul și soldatul celalt s'au întors împreună cu patru cai. Doi din noi, fratele meu și Sava dispăruseră. Seara tocmai pe când mă pregăteam să intru în cort, 'mi eși 'oainte un soldat, de fel lăutar țigan. Când mă văzu mă sărută și cu lacrimile în ochi începu să-mi zică: De mă, parcă hai vrut tu mă, sărăcuț de tine, haponi dacă hăia te-a luat mă. ... și văzui în ochii acestui țigan, atâta iubire și atâta sinceritate în cât începui să plâng, și plângea și el cu mine.

După patru zile dela această întâmplare, cei doi tovarăși se reîntoarseră. Luați prizonieri îi credeam dispăruți din mijlocul nostru. Astfel de sfârșit a avut recunoașterea din ziua de 25 Iulie.

Mircea Sărățeanu, cl. VI R

Lucreția Borgia

— Victor Hugo —

Scena II.

Gubeta, apoi Dona Lucreția, Gennaro, dormind.

Gubeta singur

E he! știu mai de mult decât ei; și-o spuneau în taină. Dar dona Lucreția o știe mai de mult decât mine, cardinalul mai de mult decât dona Lucreția, dracul, mai de mult decât cardinalul, iar papa Alexandru VI-lea o știe mai de mult decât dracul. (privind pe Gennaro) Cum mai dorm tinerii ăștia! (intră dona Lucreția; ea vede pe Gennaro adormit și 'l privește cu un fel de farmec și respect).

Dona Lucreția, aparte

Doarme.--L'a obosit serbarea; ce frumos e! (întorcându-se) Gubeta!

Gubeta

Vorbiți mai încet, doamnă. Aici nu mă numesc Gubeta, ci contele de Belverana, nobil castilian, iar voi sânteți doamna marchiză de Pontequadrato, doamnă napolitană. Trebuie să ne ferim a arăta că ne cunoaștem. N'ați ordonat asta chiar Alteța Voastră? Aici nu sunteți acasă la D-vs. sunteți la Veneția.

Dona Lucreția

Ai dreptate, Gubeta. Dar nu e nimeni aici afară de omul acesta care doarme. Putem să vorbim.

Gubeta

Cum voiți. Mai am însă a vă da un sfat: să nu vă demascați. S'ar putea întâmpla să fiți recunoscută.

Dona Lucreția

Ce-mi pasă ? De ce să mă tem dacă ei nu știe cine sânt ? Căci dacă ar știo, ei ar trebui să fie acei care să se teamă.

Gubeta

Suntem la Veneția, doamnă. Aveți mulți dușmani aici, dușmani liberi. De sigur că republica Veneția n'ar îngădui cuiva să îndrăznească a atentă la persoana Alteței noastre, dar ați putea fi batjocorită.

Dona Lucreția

Ah ! da, ai dreptate. Intr'adevăr, numele meu pricinuește groază.

Gubeta

Aici nu-s numai venețieni. Sunt și romani, napolitani, lombarzi și italieni din întreaga Italie.

Dona Lucreția

Și toată Italia mă urăște ! Ai dreptate. Trebuie totuși ca totul să se schimbe. Nu m'am născut ca să împrăștii râul, o simt acum și totdeauna. Pilda familiei mele m'a târât.—Gubeta !

Gubeta

Doamnă !

Dona Lucreția

Trimete pe cineva fără întârziere cu ordinele pe cari ți le dau pentru guvernământul Spoleto.

Gubeta

Ordonăți doamnă; totdeauna am patru măgari cu șeile puse și patru călăreți gata de plecare.

Dona Lucreția

Ce s'a făcut cu Galeas Acaioli ?

Gubeta

Stă închis, așteptând ca Alteța Voastră să porunciască a fi spânzurat.

Dona Lucreția

Dar Guifri Buondelmonte ?

Gubeta

E în carceră. N'ați ordonat încă să fie gătit.

Dona Lucreția

Dar Manfredi de Curzola ?

Gubeta

Nici el nu e gătit încă.

Dona Lucreția

Dar Spadacappa ?

Gubeta

După cum ați ordonat, nu i se va da otrava până în ziua de Paști; mai sânt până atunci șase săptămâni; suntem în carnaval.

Dona Lucreția

Dar Petre Capra ?

Gubeta

În ceasul ăsta e episcop de Pesaro și regret. Dar după o lună nu va mai fi decât o mână de praf căci papa l'a arestat, după plângerea Voastră și îl păstrează bine în camerele joase din Vatican.

Dona Lucreția

Gubeta, scrie repede Papei că cer grațierea lui Petro Capra! Să libereze pe Acaioli, pe Manfredi de Curzola, pe Buondelmonte, pe Spadacappa!

Gubeta

Încet, încet doamnă, îngăduiți-mi să răsflu! Ce ordine 'mi dați! Aaa! Dumnezeuule, plouă cu iertări! grindină de îndurare! Mă înec în milă! Nici odată nu voi mai putea ieși din potopul ăsta îngrozitor de fapte bune!

Dona Lucreția

Bune sau rele, ce-ți pasă dacă ți le plătesc ?

Gubeta

Aa! Dar e cu mult mai greu să faci o faptă bună decât una rea. Vai de bietul Gubeta! Ce-o să mă fac eu, doamnă, dacă acuma v'a dat în gând să deveniți miloasă ?

Dona Lucreția

Ascultă Gubeta. Tu ești cel mai vechiu și mai credincios confident al meu.

Gubeta

Da, da; sânt 15 ani decând am onoarea a fi colaboratorul Vostru!

Dona Lucreția

Ei bine, spune Gubeta, vechiul meu prieten, complice, nu începi a simți trebuință de ați schimbă felul de viață? Nu dorești să fii binecuvântat, nu dorim, tu și eu, după ce-am fost atâta blestemați? Nu te-ai săturat de crime?

Gubeta

Văd că sunteți pe cale de a deveni cea mai virtuasă Alteță care a existat.

Dona Lucreția

Nu începe oare să-ți fie o sarcină copleșitoare renumele nostru de otrăvitori și omorători? Nu?

Gubeta

Deloc. Când trec pe străzile Spoletului aud de multe ori țărani cari șoptesc: uite, ăsta e Gubeta, Gubeta otrăvitorul, Gubeta pumnal, Gubeta spânzurătorul! oh! au adăugat la numele meu un arzător mănunchiu de porecle. Se vorbește despre asta, și când n'o spun gurile, o spun ochii. Dar ce-mi pasă mie de asta? Sunt obișnuit cu numele meu cel rău după cum un soldat al papei e obișnuit să slujească liturghia.

Dona Lucreția

Dar nu simți că toate numele scârboase cu care te incarcă, cu care mă incarcă, pot să deștepte disprețul și ura unei inimi de care ai voi să fii iubit? Tu nu iubești în lume pe nimeni, Gubeta, pe nimeni?

Gubeta

Ași dori mult să știu pe cine iubiți Voi, Doamnă?

Dona Lucreția

Ce să-ți spun? Sunt sinceră cu tine, nu-ți voi vorbi nici despre tata, nici despre mama, nici despre frați, nici despre soț, nici despre amanții mei.

Gubeta

Dar pe legea mea, pe cine altul decât pe ăștia să-i iubești?

Dona Lucreția

Mai e încă cineva, Gubeta,

Gubeta

A, da! Deveniți virtuoasă pentru iubirea lui Dumnezeu?

Dona Lucreția

Gubeta, Gubeta! Dacă ar fi astăzi în Italia, în această nenorocită criminală Italie, o inimă nobilă și curată, o inimă plină de viață și de virtuți, o inimă de inger subt o ză de soldat; dacă nu mi-ar rămâne mie, o biată femeie urâtă, disprețuită, gonită, blestemată de oameni și de cer, o nenorocită atot-puternică ce sunt; dacă nu mi-ar rămâne un gând în starea de distrugere în care se sbate chinuitor sufletul meu, un gând, o speranță, un mijoc; un gând, Gubeta! O! acela de a merita înainte de a muri, un locușor puțină dragoste, un pic de stimă în acea inimă așa de mândră și de curată. Dacă n'aș avea decât ambiția de a o simți într'o zi bătând veselă și repede și inima mea; o, ai înțelege atunci Gubeta de ce mă grăbesc să-mi răscumpăr trecutul, să-mi spăl numele cel rău, să sterg petele de tot felul ce le port pretutindeni și să schimb într'o idee de glorie, de penitență și de virtute ideea infamă și sângeroasă pe care Italia o leagă de numele meu!?

Gubeta

Vai, doamnă! La care pustnic ați fost azi?

Dona Lucreția

Nu râde. De mult am aceste gânduri, dar ție nu ți le-am spus, când ești târât de un curent de crime, nu te poți opri când vrei. Doi ingeri luptau în mine: cel bun și cel rău; cred însăfârșit că cel bun va fi învingător.

Gubeta

Atunci dar, *te Deum laudamus magnificat anima mea Dominum!* Știi doamnă că nu vă mai înțeleg și că de câțeva vreme ați devenit indescifrabilă pentru mine? Acum o lună Alteța Voastră anunță că pleacă la Spoleto și ia concediu dela monsenior Alfons d'Esta, soțul Vostru, care de altfel are simplitatea de a fi îndrăgostit de voi ca un turturel și gelos ca un tigru părăsiți Ferrara și veniți în taină la Veneția, aproape singură, ascunsă sub un fals nume napolitan iar eu subt un fals nume spaniol. Sosită la Veneția Alteța Voastră se desparte de mine și-mi ordonă să n'o cunosc. Și apoi, vi puneți să alergați după serbări, muzici; profitați de carnaval mergând pretutindeni mascată, ascunsă față de toți, travestită, și vorbindu-mi în treacă seara; și iați că toată comedia asta se sfârșește printr'un jurământ făcut mie! Un jurământ al Vostru făcut mie, doamnă! Aceasta nu-i ceva aprin

și colosal? V'ați schimbat numele, haina; acuma vă schimbați sufletul. Pe onoarea mea, asta înseamnă a împinge prea departe carnavalul. Imi pierd capul. Care e cauza acestui fel de purtare al Alteței Voastre?

Dona Lucreția (apucându-i cu putere brațul și trăgându-l lângă Gennaro care doarme)

Vezi pe tânărul acesta?

Gubeta

Tânărul acesta nu mi-e necunoscut și știu bine că după el alergați mascată decând sunteți în Veneția.

Dona Lucreția

Ce zici despre el?

Gubeta

Zic că e un tânăr care doarme într'un fotoliu și că ar fi dormit în picioare dacă ar fi fost ascultător al convorbirii morale și virtuose pe care o avui cu Voi.

Dona Lucreția

Nu găsești că e foarte frumos?

Gubeta

Ar fi mai frumos dacă n'ar fi cu ochii închiși. O față fără ochi e ca un palat fără ferestre.

Dona Lucreția

Dacă ai ști cât il iubesc!

Gubeta

Asta-i treaba domnului Alfons, soțul Vostru legitim. Trebuie totuși să vestească pe Alteța Voastră că în zadar se ostenește. Tânărul ăsta, după cât am auzit, iubește la nebunie pe o fată tânără și frumoasă, Fiametta.

Dona Lucreția

Dar fata cea tânără il iubește!

Gubeta

Se spune că da.

Dona Lucreția

Cu atât mai bine! O, cât ași vrea să-l știu fericit!

Gubeta

Asta e cindat la Alteța Voastră. Vă credeam mai geloasă.

Dona Lucreția, privind pe Gennaro.

Ce înfățișare nobilă!

Gubeta

Găsesc că se aseamănă cu cineva ..

Dona Lucreția, cu putere

Nu spune! — Lasă-mă (Gubeta iese. Dona Lucreția rămâne câteva clipe ca în extas dinaintea lui Gennaro; ea nu vede doi oameni mascați care intră prin fund și care o privesc)

Dona Lucreția, crezându-se singură.

Așa dar e el, pot să-l privesc dar o clipă fără nicio primejdie. O! nu-l visam așa de frumos! O Doamne! Cruță-mă de amarul de a fi pe veșnicie urâtă și disprețuită de el! Știu că el e tot ce iubește sub soare! — Nu îndrăsnesc să-mi scot masca, trebuie totuși să-mi șterg lacrimile. (Își scoate masca pentruca să-și șteargă ochii. Cei doi mascați vorbesc încet pecând ea privește iar lung pe Gennaro)

Primul mascat

E de ajuns. Pot să mă reîntorc la Ferrara. Nu venisem la Veneția decât pentruca să mă asigur de necredința ei; am văzut. Nu pot lipsi mai mult din Ferrara. Tânărul acesta e iubitul ei. Cum se numește, Rustighelo?

Al doilea mascat

Gennaro. E un căpitan aventurier, un brav fără tală, fără mamă, un om ale cărui scopuri nu se cunosc. Acuma e în serviciul Veneției.

Primul om

Fă toate chipurile să vină la Ferrara.

Al doilea om

Asta se va face dela sine, monseniore. După masă va plecà el și cu mai mulți prieteni care fac parte din ambasada senatorilor Tiopolo și Grimani.

Primul om

Foarte bine. Raporturile ce mi s'au trimis erau exacte. Am văzut destul, îți spun; putem plecă. [es]

Dona Lucreția [împreunându-și mâinele și aproape ingenunchiată dinaintea lui Gennaro] O, Doamne, de ar fi el atât de fericit pecăt am fost eu de nenorocită. [Sărută pe Gennaro pe frunte; el se deșteaptă speriat.]

Gennaro, apucând de amândouă brațele pe dona Lucreția care e zăpăcită] Un sărut! o femeie! —Pe fericirea mea, doamnă, dacă ați fi fost regină iar eu poet, ar fi fost întocmai ca cu Alain Chartier, poetul francez.—Dar nu vă cunosc, nu știu cine sânteți, iar eu sunt un soldat.

Dona Lucreția

Lasă-mă, domnule Gennaro.

Gennaro

Nu, doamnă!

Dona Lucreția

Vine cineva! (fuge, Gennaro o urmărește).

Scena III.

Jeppo, apoi **Maffio**.

Jeppo, intrând prin partea opusă,

Cine-i asta? e chiar ea. La Veneția? Ei, Maffio!

Maffio, intrând

Ce-i?

Jeppo

M'am întâlnit tocmai cu cine nu mă așteptam. (îi vorbește la ureche încet)

Maffio

Ești sigur?

Jeppo

Cum sânt, că ne aflăm în palatul Barbarigo, nu în palatul Labbia.

Maffio

Aveà o convorbire galantă cu Gennaro ?

Jeppo

Cu Gennaro.

Maffio

Trebue să scâp pe fratele Gennaro din această pânză de păianjen.

Jeppo

Să dăm de veste prietinelor. (ies.—Câteva clipe scena e goală; din când în când trec prin fund gondole și se aud simfonii. Intră Gennaro și dona Lucreția, mascată)

(*Va urma*)

Th. Lăduncă

I A R N Ă

Ca mantie regală, zăpada lucitoare
Se'ntinde ca o apă pe câmpul pustii
Și cârdul de corbi negri, cu fâlfâiri ușoare
Fac roate printre nouri cu'n aprig croncănit.

Incet și trist ca vremea, se cerne de pe ramuri
O ploaie de zăpadă în fire argintii
Și crivățu'n turbare mugind lovește'n geamuri
Grăbiți trec călătorii pe străzile pustii....

Incetul cu încetul se lasă noaptea deasă
Pe cer în depărtare sclipesc stele-aurii
Fantasme luminoase din foc răsar; și'n casă
Se sbuciumă grăbite în zeci de culori vii...

DELA FRĂȚII DIN ARDEAL

Turneul Trupeii Antonescu

După un turneu de 53 de zile, purtătorii artei românești prin plaiurile Ardealului, s'au reîntors în țară. Nu știm de ce, rostind cuvântul țară, când vorbim de frații subjugați, ni se strecoară în suflet o simțire tristă. De bună seamă e mâhnirea ce-o simțim, că atâtea milioane de români, trup din trupul nostru, sânt siliți prin loviturile soartei s'a asculte de alți stăpâni și să lupte pentru steagurile altor țări. Și s'a întors trupa d-lui Antonescu cu mândria și mulțumirea în suflet, c'au făcut pentru unitatea culturală a românilor mai mult decât tiradele patriotice a zeci de discursuri, cari ar fi având și ele vr'un merit, nu zic ba, dar au un cusur: acela de a rămâne numai vorbe.

Entuziasmul transformat în delir cu care au fost primiți artiștii noștri în cele 17 centre în cari au jucat, dovedește marea dragoste a unui popor obijduit de veacuri, căruia nu-i lipsește dorința frumosului,—ce-o are pentru acest frumos când este exprimat în graiul lui. Vrednic de notat este faptul că aceste reprezentații n'au fost numai pentru pătura cultă, ci populația cea mai numeroasă a spectacolelor au fost masele populare, în fruntea cărora erau țărani veniți, cale de trei poște, să-și răcorească sufletele la frumusețile limbei lor, faptă mai importantă și care ne mândrește este constatarea că succesele repurtate de trupa Antonescu, nu se datoresc numai faptului că artiștii erau români, ci că printre interpreți erau un Brezeanu și o Marie Ciucurescu și piesele unui Caragiale. Ceiace ne arată ca Ardelenii au ajuns la acel grad de dezvoltare intelectuală, când sunt capabili să guste frumosul și plăcerea estetică în toată plinătatea lor. Deci conducătorii lor trebuie să se gândească serios la încetarea târăgănelelor și la înființarea cât mai curând a unei trupe permanente de teatru, care ar trebui să fie subvenționată și de statul nostru, indiferent dacă ar mai veni sau nu trupe din țară.

De marea însemnătate ce-o are pentru idealul național aceste turneuri, nu se mai îndoiește nimeni. Pe lângă încetarea unor mici certuri dintre fruntașii de peste munte, inerente oricărei vieți politice, arta dramatică s'a dovedit a fi mijlocul cel mai bun pentru unitatea culturală.

Impăcarea româno-maghiară

După cum era de așteptat, interminabilele tratative de împăcare româno-maghiară au început și în toamna aceasta, odată cu redeschiderea parlamentului ungar. De data asta exista convingerea, că marea izbândă de astăvară a regatului român, se va repercuta și asupra conducătorilor politici din Pesta, făcând să revină la realitate și să dea astfel o bază mai sigură acestor negocieri. Spiritul de poltronerie și castă, însă, a contelui Titza, a ținut să nu se desmintă nici în această împrejurare. În ignoranța și ura lor șoviniștii maghiari, își închipuie că rezistența eroică a românilor nu este întreținută decât de ambițiile personale ale conducătorilor ardeleni. De aici și tendința ungurească ca prin diferite sinecure și promisiuni acordate fruntașilor români să distrugă formidabilul bloc ce-i leagă cu poporul de jos. Ei nu-și dau seama că lupta Românilor e o luptă de rasă și că numai prin garantarea unei dezvoltări libere și contorme cu aspirațiile lor de populație au tochtonă, se va putea ajunge la o înțelegere. Altminteri șoviniștii maghiari vor asigura Ungaria cu aceiași soartă ca a Bulgariei și prăbușirea va fi mai aproape decât se crede.

Demostene Rădulescu, cl. VII Liceul «Unirea»

Dela redacție

Mulțumim D-lor Albert Oravetz și Dimitrie Papadopol pentru însemnatele donații de cărți ce le-a făcut bibliotecii noastre.

* * *

Ni se scrie din Alexandria următoarele :

La Gimnaziul nostru se continuă în fiecare Sâmbătă seria ședințelor societății literare „Munca” sub conducerea D-lui director Munteanu. Elevii din clasa IV țin dizertații cu subiecte date de D-l profesor de limba română; elevii fac declamații de anecdote populare, și de poezii patriotice; coruri vocale și interesante quartete de vioară. Noi așteptăm cu nerăbdare Sâmbăta, ca să luăm parte la interesantele producțiuni instructive și distractive ale colegilor noștri. Urmărim cu mare interes cele publicate în revista colegilor noștri superiori dela Focșani și am voi și noi să-i imităm, dar sântem inferiori.

RECENZII

Haralamb G. Lecca. DINCOLO,
Edit. Flacara București 1913.

Un volum destul de interesant în care se desfășură viața din campanie aproape zi cu zi cu toate frumusețile și cu toate plictiselile și neajunsurile ei. — Observații interesante asupra locuitorilor, asupra spiritului lor și asupra dragostei lor pentru noi, descrieri de natură admirabil prinse și mai ales tablouri îngrozitoare ca soldatul murind de holeră pe marginea șanțului iar un camarad al lui ținându-i mâna la cap ca să-i ușureze chinurile, sau altul și mai plastic: unul murind de holeră, iar un tovarăș de-al lui stătea lângă dânsul, mușcând mi se pare dintr'uu castravete, ne arată că D-l Lecca e un observator abil și care știe să prindă și să redea bine tablourile.

N. Radulescu-Niger. D- Rădulescu a scos un volum nou: **Orfanii Neamului.** De oarece volumul acesta ne cade prea târziu în mână ne vom ocupa în No. viitor de el.

Maior V. A. Bacalogu. Din virtuțile neamului Tip. Gutenberg București Pr. 1,50. Un volum în care se cuprinde virtuțile neamului, în care D-l Bacalogu a adunat mai multe schițe publicate și prin jurnale și din care se refrânge numai și numai dragostea de neam și de Tron. E un fel de povestire a tuturor evenimentelor cari s'au petrecut în toamna trecută sub formă de schițe atractive. Lucrarea e aprobată de marele Stat Major al armatei și sperăm că va putea ajunge în mâna ori cărui știutor de carte, pentru că fie care citind-o să se însuflețească de aceleași sentimente de care e călăuzit D-nul Maior Bacalogu.

Prince Giovanni Borghèse. L'Italie Moderne. Ernest Flammarion Editeur Paris 1913.

Printul Giovanni Borghèse în volumul acesta caută să ne înfățișeze Italia Modernă cu toate relele și toate bunurile ei. Dar autorul ca să ne descrie Italia de azi are nevoie și de Italia de ieri, are nevoie de Italia dela începutul istoriei după cum chiar el însuși spune: „Nous ne saurions aborder l'étude de l'Italie moderne sans rechercher les causes, matérielles et morales, de sa formation séculaire. Il nous faut dégager de sa lointaine histoire les lois dont elle dépend nécessairement, puisque dire évolution c'est affirmer, au moins dans un certain mesure, un conviction de déterminisme des gestes des vivants, leurs resetiments, leurs conceptions intellectuelles, nous ne pouvons les bien interpreter qu'en étudiant la lente accumulation des hérédités qui les ont préparés et ses conditions dans lesquelles ils se développerent.

Le passé demeure toujours présente dans la race italienne.“ Pe motivul acesta autorul face o scurtă ochire asupra Italiei vechi, studiază condițiile sale etnice și geografice, influențele și amestecurile neamurilor străne care au perfecționat și întărit geniul primitiv. Studiază pe barbații mari de stat, pe oamenii superiori, pe eroi, studiază ideile lor și 'n special ideile și dorințele care se agitau în mod confuz în sânul maselor.

„Nous verrons ainsi que dans la tragique ascension humaine vers la domination de l'esprit sur la matière, l'Italie peut réclamer la gloire d'avoir formulé les normes fondamentales de l'ordre matériel par le droit romain, de l'ordre moral par le catholicisme, de l'ordre scientifique par la méthode expérimentale.“ Asupra acestei interesante lucrări vom reveni în curând.

G. A.
Cl. VII

CRONICA TEATRALA

Datorită unor inițiative și împrejurări fericite, Focșănenii au putut să vadă în primele zile de deschidere ale frumosului teatru comunal „Maior Pastia“ reprezentații de piese, cu caracter național-educativ; jucându-se: „Fântâna Blanduziei“, „Scrisoare perdută“, „Zorile“, n-i s'a desvelit la lumina rampei frumuseți din literatura noastră dramatică...

Jucându-se mai apoi, „Bolnavul închipuit“, „Romantioșii“, n-i s'a înfățișat opere, care nu prezintă numai un interes particular, în ele sunt descrise moravuri sau credințe cu caracter general.

Cele trei piese de deschidere au fost jucate de artiștii teatrului național din Iași, sub conducerea distinsului scriitor, d-l M. Sadoveanu.

Atât în „Fântâna Blanduziei“ cât și în „Zorile“ sau „Pe malul gârlei“ s'au remarcat finețea, naturalețea și căldura jocului, Doamna Pruteanu și Domnul State Dragomir în „Zorile“ mai ales au reușit într-adevăr să ne miște.

În „Scrisoarea pierdută“, Domnul Boldescu, care a reputat un frumos succes și în „Ceașca cu ceai“ ne-a redat un „Farfuridi“ de toată frumusețea, iar Domnul Vernescu, un „cetățean turmentat“ destul de simpatic și elocvent.

* * *

„Instinctul“ lui Kistemaekers a reputat deasemeni un frumos succes pe scena drăguțului nostru teatru. Lupta dintre datorie și onoare ce se dă în sufletul doctorului Bernard a fost cum nu se poate mai bine redată de puternicul temperament dramatic al Domnului Manolescu cu D-ra Getta Kernbach, D-na Aura Mihailescu, și Dușulescu, au fost bine.

* * *

„Moștenitorii“ și Bolnavul închipuit“ 2 piese cu structuri diferite, au fost jucate de trupa condusă de veneratul nostru artist Ion Niculescu; umorul său așa de bogat și fin, a fost destul de bine acompaniat de spiritul rafinat al D-lui Achil Popescu.

* * *

... Cu mare nerăbdare așteptă publicul Focșănean reprezentația „Romantioșilor“ dată de primii artiști ai primei noastre scene. Și această nerăbdare de altfel era și justificată. Talentul artiștilor se îmbină așa de armonic cu acel al autorului și traducătorului presei, încât din colaborarea acestor 3 feluri de talente, reiese un tot admirabil, plin de grație și frumusețe. Când vezi „Romantioșii“ ai impresia că te găsești în preajma unui izvor, în apele căruia se oglindesc stânci prăpăstioase. Susurul tainic al izvorului se îmbină cu ecoul evocat de prăpăstioasele stânci desmorțite din somnul lor de gălăgia unui uragan puternic. Susurul—Percinet—Silveta—te farmecă....uraganul—Straforel, Bergamin, Pasquinot te indispune; Dar această indispoziție face și, mai plăcută odihna de lângă frumosul izvor.

Doamna Giurgea ne-a redat o Silveta încântătoare, plină de grație și poezie.

Domnul Bulandra în Percinet, cu vocea D-sale fermecătoare, cu jocul D-sale sprinten și puternic a captivat întreaga sală.

Domnii Soreanu și Belcot, în Bergamin și Pasquinot au avut câteva dialoguri de un comic irezistibil nimic forțat, nimic faș, în jocul Domniilor-lor.

Domnii Bulfinski și Romano au contribuit de asemenea la formarea unui ansamblu excelent.

Și... fiindcă vorbii mai mult despre această piesă, să ne întrebăm care ar fi oare ideea moralisatoare din ea? Vom răspunde cu toții: Iat-o: Domnișoarele de pension, a căror imaginații înflăcărâte le poartă uneori pe urmele unor vise romantice cu feți frumoși și mândre consânzene să caute a găsi adevărata poezie în mijlocul realității, nu a închipuirii șvăpăiate.

30. Să se calculeze suma :

$$\sum_{m=1}^{m=n} \sum_{p=1}^{p=m} \sum_{x=1}^{x=p} x$$

N. Kaufmann

31. Fără ajutorul derivatelor, să se studieze variația funcției :

$$y = \frac{x^2 - 10x + 21}{4x - 3}$$

Florin C. Vașilescu

32. Să se demonstreze identitatea :

$$\sum \sin^2 a \sin c \sin (b - c) \equiv 0$$

Gr. C. Zamfirescu

33. Să se verifice identitatea :

$$(\cos^2 a - 1) [(\cos^2 a + 1)^2 - \cos^2 a] + \sin^2 a (\sin^4 a + 3\cos^2 a) \equiv 0$$

Florin C. Vașilescu

34. Să se afle limita expresiei :

$$\frac{a \sin x - t q x - e \sin x}{b t q x - \sin x - e t q x}$$

pentru $x \rightarrow 0$.

N. Kaufmann

INȘTIINTARE

Soluțiile la problemele publicate, trebuie scrise fiecare separat, și se primesc oicând după publicarea lor, dacă n'au fost încă rezolvate în revistă. Cel mai târziu pot fi rezolvate la al doilea număr, după acela unde au fost propuse. Să se trimească însă cu 10 zile înainte de publicarea fiecărui număr, ca să poată fi considerate chiar în acel număr.

„Revista Noastră” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Abonamentul pe un an	4 lei
pe 1/2 an	2 lei 50
Un număr	20 bani.

Persoanele care primesc două numere consecutive se consideră ca abonate.

Manuscrisele nu se înapoiază.
